

KORRESPONDENT — KRAIOWY Y ZAGRANICZNY.

WIADOMOSCI KRAIOWE.

Z Grodna. — Sessya Seymowa 57ma dnia 5 Września we Czwartek.

JP. Marszałek seymowy zagaia sessyą od przypo-
mnienia materyow, na których wczorayszey sessyi
solwowanie nastąpiło, i która z nich ma być pod-
niesioną? zapytaie woli Izby.

Król Jmć: *Jako z ukontentowaniem na ostatniey sessyi
dalo mi się widzieć prawie powszechną zgodę na to, aby
projekt JP. Skarżyńskiego Łomż: miał swoje przyjęcie,
tego ja i dziś życzę, owszem z miejsca moiego radzę,
aby ten projekt unanimitate był przyjęty*

Czyta JP. Sekretarz seym: projekt takowy wy-
znaczenia Deputacyi do ułożenia projektu w mate-
ryi bankow.

JP. Młodzianowski Roż: twierdzi, że w projekcie
JP. Mieczkowskiego Krak: umieszczona iest nieprzy-
zwoicie osoba JP. Łyszkiewicza nie będącego bankru-
tem, i żąda aby dołożony był wyraz w tym pro-
jekcie: *Niezajmując osób, które się za bankrutow niepo-
daly.* Dowodzi, że tenże JP. Łyszkiewicz zawiedzio-
ny przez banki *Tepperowski*, i *Potoskiego Wwdy Ki-
jowskiego*, wszystkim jednak kredytorom swoim tak
kraiowym, iako i zagranicznym, którzy tylko chcie-
li odebrać należytość na terminach usprawiedliwił się,
z innemi akkorda poczynił, i nie ma przeciwko sobie
żadnego protestu, tylko ieden contra protest, a tego
rodzay iest takowy: Zwyczajem iest Bankierow,
iż przekazane summy gdy znajduią za granicą przez
Bankierów, do których ten przekaz czyni się, akce-
ptacyą, gdy się zdarzy, że przed terminem satysfakcyi,
takowy bank upada; czynić się zwykł contra-protest;

niewprzód iednak rekurs do banku, od którego przekaz wyszedł zyskuie się, aż po decyzji, w iakiey ilości od banku akceptującego zostaje niezapłacony. W podobnym rodzaju contraprotest że szkodzić nie może JP Łyszkiewiczowi, dowodzi.

Król Jmć: *MPanie Rożański! właśnie dla tego, gdy Depatacya zostanie wyznaczona, ta będzie miała czas weyrzec we wszystkie okoliczności, i one roztrząsnąć, iey te przełożenia czynione być mogą przyzwolicie, wszak przez nią ułożony projekt przejdzie do naszej decyzji, a teraz tych szczegółów roztrząsanie niesądzę być przyzwolite. Przyznam się bowiem, że i ja podobnie o JP. Łyszkiewiczu słyszałem, lecz na drugą stronę wiele mi rzeczy wartych zastanowienia powiedziano, o których tu wspominać nie widzę potrzeby.*

JP. Grodzicki Krak: przypomina chcącym wyłączenia kroku uczynionego przez JP. Buchholtza w podaney Nocie, aby osoba JP. Łyszkiewicza dłużnego kraiowym Pruskim obywatelom, nietylko była strzeżona, ale nawet i aby sekwestr był skuteczniony, a ztąd aby rząd kraiowy w przypadku uchybienia nie był w odpowiedzi, ostrzega.

JP. Mieszkowski Krak: oświadcza, iż na przełożenie JP. Buchholtza w projekcie od siebie podanym umieścić JP. Łyszkiewicza, lecz gdy tenże przybywszy tu do Grodna z Warszawy, złożył mu dowody, iż nietylko się z kraiowemi wierzycielami ułatwił, ale nawet z długu bankowi Hollenderskiemu winnego uiścić się, i na to złożył kwit od JP. Hasseglina Plenipotentą bankow tamecznych tu rezydującego, mnie ma równie, że sprawiedliwie JP. Łyszkiewicz z liczby bankrutów być powinien wyłączony.

JP. Szydłowski Płocki przekłada, iż nayprzyzwolicey JPP. Grodzicki, i Mieszkowski równie z innemi oświadczenia swoje Deputacyi wyznaczyć się miałyby przełożyć będą mieli miejsce, a teraz podniesienia projektu JP. Łomżyńskiego bez dodatku domaga się.

Gdy trwa sprzeczka między żądającemi dodatków, a przeciwiącemi się takowemu wnioskowi;

JP. Skarzyński Łomż: dowodzi, iż usuwanie osób, gdy jest decyzyą, przy projekcie miejsca mieć nie może, ale za przyniesieniem opinii Deputacyi, skotowanie decyzyi będzie przyzwoite, a ztąd swiego projektu, iako, ani zajmującego, ani usuwającego osób, żąda podniesienia.

JP. Ogiński Podskarbi W. X. Lit: Gdyby przychodził do Izby projekt JP. Mieczkowskiego do decyzyi, zapewne łączyłbym się z zdaniem godnego Posła, aby JP. Łyszkiewicz, który usprawiedliwia się swoim wierzycielom, nie ma dotąd żadnego przecieko sobie protestu, ani kroku bankructwa nie uczynił, był wyłączony z listy bankrutow, prosiłbym za nim. Mówiłbym oraz za JP. Potockim, za którym gdy z iedney strony iako za Bratem delikatność usta by mi wiążała, z drugiej sprawiedliwość mówićby przymuszała, że i ten niesłusznie w liczbie bankrutow umieszczony został, ale gdy dopiero Deputacya ma zatrednić się ułożeniem projektu, żądam, aby dzisiaj iak jest przeczytany, do decyzyi podniesiony został.

JPP. Kariski i Płocki, Młodzianowski Roż: tamują. — JP. Szydłowski Płocki przeczytania, lub propozycyi ogłoszenia domaga się.

Czyta JP. Sekr: seym: projekt. Po przeczytaniu JP. Marisz: seym: zapytaie o zgodę, która gdy niezachodzi,

Król Jmć: *Mci Panowie!* Pozwólcie sobie przełożyć, iaka to jest szkoda tracić czas na próżno, wszakże prawie wszyscy zgadzaliśmy się na przyjęcie projektu JP. Łomż: simpliciter & purè z powodów, że wszystkie dyskusyje w Deputacyi uczynione będą, a teraz byłoby czynić rem ante rem gdybyśmy co stanawili, a zatym ponawiam żądanie, aby ten projekt simpliciter & purè, przeczytany przyjęty został.

JP. Zambrzycki Nurcki żąda, iżby umieścić to *florwo: Bankow upadłych.*

Czyta JP. Sekret: seym: projekt bez dodatku, w niezayściu zgody, głosi JP. Marz: propozycyą: Czyli projekt JP. Łomż: ma być przyjęty z dodatkiem? czyli bez?

JP. Ogiński Podsk: W. Lit: radzi prostą propozycyą: Czyli ma być przyjęty? albo nie? niewzmiankując o dodatkach.

Zadający dodatków odstępuią. — Na zapytanie JP. Marz: seym: na projekt trzykrotna zachodzi zgoda.

JP. Mikorwski Wyszogr: żąda, aby zapytano iesli Król Jmć na ten raz mocen nominować osoby Deputacyi i z Stanu Rycerskiego.

JP. Marzatek seym: zapytaie? Jednomyslność daie się słyszeć.

Król Jmć oświadczywszy wdzięczność za zaufanie, nominuie osoby następujące:

Z Senatu: JX. Skarszewskiego Biskupa Chełm: — Platera Podkancl: Lit: — Oborskiego Kaszt: Ciech.

Z Prowincyi Mało Polskiej: Mieczkowskiego Pošta Krak: — Szydłowskiego Pošta Mielnickiego.

Z Prowincyi Wielko-Polskiej: Skarżyńskiego Łomż: Skarbka Sochaczewskiego Postow.

Z Prowincyi W. X. Lit: Zyniewa Grodzieńskiego, Skirmonta Pińskiego.

JP. Suchołowski Kaszt: Smoleń: Dotąd cała Europa sądziła to być Jakobinizmem, co Narodowe prawa ruinuie, Królów prawa łamie, winney dla Monarchow powagi uwalacza; bezpieczeństwo najwyższej Zwierzchności, a spokojność powszechnemu ludowi odbiera.

Dotąd mówię to była w sentymencie Jakobinow, nayść na zamek spokojnego Króla, wyrzutować przeciw iemu armaty, otoczyć zbroyną przemocą, i trzymać pod strażą w więzieniu, aby się z miejsca nieruszył bez woli teyże przemocy.

Dotąd mniemano być Jakobinizmem, chcieć posadzić obok Króla osobę iemu nierówną, odjąć wolność zdania i dochody, aby najwyższą ukoronowaną głowę zrównać z nayniższemi.

Dziś zaś, ci sami, którzy przeciwko wyż wspomnionemu aktualnemu Jakobinizmowi podnieśli oręż, wmawiaią Polakom przez Noty i Pisma, że niepozwalac na approbatę gwałtownego zaboru; mówić za całością praw Króla i Na-

rodu, a tym samym nieśluchać przemocy, na Króla i Naród targaiący się, iest to Jakobinizmem, iest razem dowodem niebezpieczeństwa dla osoby W. K. Mci, dla którego bezpieczeństwa zapewnienia, ta wspomniona przemoc, osobliwych użyta sposobów; Bo z Moślu od starego zamku, wyrzutowano armatę do Tronu W. K. Mci, na którym N. PANIE siedział, i z którego dotąd ruszyć się acz w późną noc tobie Królu niepozwolono, dopóki prawa twoie i Narodu pod tą przemocą nieupadły.

O dziwny wynalazku bezpieczeństwa! o! osobliwy sposobie wmówienia Jakobinizmu samey cnocie, od tego występku dalekiej. Gdyby ciebie, czyli raczej sposób twój odrysowany mogła mieć cała Europa; gdyby wierne twoiego czynu opisanie, mogli czytać wszyscy na świecie Monarchowie, Polacy niepotrzebowaliby usprawiedliwienia przed niemi, że duch Polski daleki od tego występku; ale gdy o wiernym opisanu pewnem być nie możemy, winniśmy N. PANIE prosić W. K. Mci, ażebyś zlecił Kanclerzom ułożyć odpowiedź na wyrazy w ostatecznych Notach i Pismach publicznie na Sejmie czytanych.

N. PANIE! Widzisz i doświadczasz sam najsławniejszy, że Król wolnego Narodu iest bezpieczniejszy od wszystkich na świecie Królów, widziała też sama przemoc zbrojna w Izbie seymowej znajdującą się, że Królowi tak dobremu, iako STANISŁAW AUGUST, nie potrzeba obecny zastony dla bezpieczeństwa; owszem postrzegala widocznie z serca pochodzące uczucia i żądania, abys dozwolił iść na ofiarę przeciw tej przemocy, która ciebie krzywdzi, a razem Naród i ciebie uciemieża.

Ty więc Królu dobry, niechciey zostawić bez odpowiedzi, i bez dania świadectwa wiernemu tobie Narodowi, że niemasz w Narodzie Jakobinizmu, i nieuznaie ten Naród nieszczęśliwszego dla siebie zarzutu, nad ten ohydny występku, którym się brzydzi, i w którym nigdy niezoślawiał, w tej myśli do odpowiedzi na zarzuty, Zalecenie Kanclerzom, do przeczytania JP. Sekretarzowi podaie, i o decyzya seymujących Standów dopraszam się.

Czyta JP. Sekr: seym: takowe zalecenie. JP. Marszałek seym: zapytaie nań o zgodę? trzykrotna iednomyślnie zachodzi.

JP. Gosławski Sandom: podnosi projekt względem Kancellaryi dawniey przez siebie podany. — Czyta JP. Sekr: seym: projekt takowy.

JP. *Krasnodębski* Liw: sprzeciwia się, żądając, aby gdzie dla Sekretarza 10. tysięcy, i dla Kancellaryi tyleż oznaczono przez połowę zmniejszonym zostało, zostawiając całkowicie przeznaczone na expens Kancellaryi 6,000 Złt:

Po niektórych JP. *Ankiewicza* Krak: i innych Posłów przełożeniach, odstępuje swojej opozycji, i projekt iednomyslnością w prawo zamieniony zostaje.

Sessya solwowana na dzień następujący na godzinę 4tą po południu.

Sessya Seymowa 58ma dnia 6. Września w Piątek.

JP. Marszałek seym: z okoliczności na dniu iutrzeyszym kończącego się 29. Roku panowania J. K. Mci, składa imieniem Stanu Rycerskiego tey rocznicy powinszowanie, i o ucałowanie ręki profi. A zaś sessyą otwiera wprowadzeniem do decyzji projektu przez JP. *Ogińskiego* Podsk: W. X. Lit: względem wyznaczenia Deputacyi do ułożenia projektu formy rządu podanego.

Xże Kanclerz Kor: zastępujący miejsce nieprzytomnego Gospodarza Izby JW. *Tyszkiewicza* Mars: W. X. Lit: (który na dni kilka wyjechał z Grodna) imieniem senatu podobnie rocznicy oświadczywszy powinszowanie, o dozwole nie ucałowania ręki J. K. Mci uprasza. — Nayprzód Senat, potym z Stanu Rycerskiego podług listy porządkiem przystępują. — Po skończonym ucałowaniu:

JP. *Ciemniewski* Rożań: mówi stósownie do projektu, który w ciągu swego głosu podaje. — Czyta JP. Sekret: projekt: Sprawiedliwość woysku. Zostawiając tylko 8,000. w Koronie i Litwie, oraz zmniejszenie podatków zajmujący. — JP. *Miączyński* Lubelski deliberacyi onego żąda, JP. Rożański kończy głos nalegając o podniesienie swojego projektu od dwóch więcej tygodni w deliberacyi będącego, i względem zatrzymania pensyi nieprzytomnym w kraiu Hetmanom, i Generałowi Artylleryi Kor:

JP. *Grzegorzewski* Płocki tłumaczy dobroć tego projektu, przez który wymierzenie należney sprawiedliwości woysku, i nayskrupulatnieny każdemu sprawiedliwość w proporcją zasług, talentów, i t. d. oddana bydź powinna. W ciągu głosu swego projekt takowy do łaski oddaie. — Po przeczytaniu przez JP. Sekret: JPan *Miączyński* żąda deliberacyi onego. — Po czym w kontynuacyi głosu równie zbawienny względem Etatu podaie projekt, lecz i ten po przeczytaniu na żądanie JP. *Miączyńskiego* Labelsk: idzie w deliberacyą.

JP. *Szydłowski* Płocki: „Dla tego właśnie, iżbyś-
 „my nie tylko same pisali projekta, ale raczey de-
 „czyzą choć aby iednego z wielu od niedziel kilku
 „podanych zatrudnili się, mówię za projektem JP.
 „*Ciemniewskiego* Rożańsk: A co się tycze Hetmanow
 „i Generała Artyll: natoli N. S. mamy Hetmanow i
 „Generała, aby okrytych pensyami Regimentarz miey-
 „sce zastępowal? Czyliż na to wzięliśmy na siebie
 „moc i powagę prawodawczą, abyśmy się przemie-
 „niali w tłumaczow dobru i całości publiczney szko-
 „dliwych? — Deliberuymy nad projektami, ale nie tak,
 „jak zwykli wyfilać dowcip swój w zley sprawie
 „od sądu przybrany obrońca, lecz iako Obywatele
 „baczni, aby Oycyzna dla nas nie była martwym
 „nimieniem, ani skarb obcym dobrem. Nie mogą mó-
 „wić za Hetmanami i Generałem, nie mogą ekskuzo-
 „wać tych magnatów, którzy opuściwszy Oycyznę
 „w niedoli, nam iakoby stworzonym dla siebie, zo-
 „stawili powinność cierpienia, wraz z ukochaną Oy-
 „cyzną, którą okrywszy gmachem nieszczęść, wy-
 „iachali za granicę, i zdaia się nie znać bynajmniey
 „ani iey okropnego losu, ani swych obywatelskich
 „obowiązków. Zadne mię względy prywatne dla
 „urzędujących nie uwodzą. Wy zaś przezacne Sta-
 „ny! zaklinam, uczuycie tę krzywdę iako publi-
 „czną, położcie iey tamę, daycie sprawiedliwy wy-
 „miar każdemu, abyście siebie i następnych ochroni-

„nili. A przy sławie, którą sprawiedliwość wasza
 „zyszcze w potomności, wiecznie trwała cała po-
 „wszechność mieć wam będzie wdzięczność. Sądząc
 „zatem dostateczną w tej materji rezolucją, prze-
 „stąpię o niey mówić, prosząc JP. Marszałka seym:
 „o podniesienie projektu JP. *Ciemniewskiego* Rożańskiego:
 „na który ieśli nie zaydzie zgoda, oświadczam po-
 „dać propozycją *ad turnum*.

Liczne głosy takowe oświadczenie poparły. — JP. *Mikorski* Wyszogr: najmocniej żąda zalecenia, iżby nawet i Ministrowie w Kraiu będący, a nawet w Grodnie znajdujący się, do przytomności na sefisyach obowiązani byli. Oświadczając, ieśliby takowy nakaz skutku swojego nie wziął, w publiczney protestacyi wytknąć tych wszystkich, iako od wspólney pracy w seymie uchylających się, a pokątnie rady, konferencye, i projekta robiących, oraz podniesienia projektu JP. *Ogińskiego* Podsk: W. X. Lit: domaga się.

JP. *Ogiński* Podsk: W. W. X. Lit: w projekcie wyznaczenie Deputacyi do Formy Rządu dodane mieć chce: Nayprzód prezydencją Biskupa, powtórę przytomność Marszałka seym: z urzędu do wszystkich Deputacyow zwyczajem seymów dawniejszych należącego.

Trwa spór w Izbie. — JPP. *Miączyński*, *Zaleski* Lub: *Rawscy*, *Infłante*, *Gostyńscy*, i inni podniesienia projektu JP. *Ogińskiego* żądają. — Strona zaś opozycyjna, pierwey przeyscia projektu JP. Rożańskiego domaga się.

JP. *Skarżyński* Łomż: przekłada, iż gdy niedostatek skarbu wyraźną okazuje nieposobność opłacenia należytości pełniącemu obowiązki woysku, nie można bez niesprawiedliwości przyznawać pensyi tym, co usunięci za granicą, żadney z urzędowania swojego nie czynią usługi krajowi. Ztąd konieczność prędkiey decyzyi takowego projektu dowodzi, aby gdy w tym już zaczętym miesiącu nadszedł czas zapłaty woyska, iżby Generał Artyl: i Hetmani ze skarbu niepośpieszali uzyskania pensyi, doprasza się.

JP. Białozor Zmudz: przy pierwszym podaniu tego projektu gdy iednomyślność zgody nań przeciął ządaniem deliberacyi, tłómaczy się z powodów, dla których iest mu przeciwnym. Przekłada niesprawiedliwość, aby JP. Potocki Gener: Art: tyle do szczęścia Oyczyzny przykładający się, równie i teraz tak użytecznie za granicą o dobru Oyczyzny myślący, od należney mu pensyi był usuwany, i przeciwiąc się takowemu projektowi, podniesienia projektu JP. Oginińskiego żąda.

JP. Gosławski Sandom: Niechay mię nikt nie posądza, by mną duch osobisty niechęci, lub iaki uboczny wzgląd rządził. Tego obojga w tej świątyni wyrzekam się. Słuszność rzeczy toczącej się, obok niej waga sprawiedliwości, usta może otwierają. Kto dopełnia osobiscie powołania swego obowiązki, ten ma prawo upomnieć się o nadgrode. Jakże o nią żądać SJPP. Hetmani i Gener: Art: Kor: mogą? kiedy w ten czas, gdzie Oyczyznę ratować należało, porzuciwszy obowiązki urzędowania, wolają przedsięwzięli. Poydę z narzekaniem wraz z oyczyzną do grobu, że rodzący wyległy na ziemi Polskiej zgubił Oyczyznę. Ci to Ichmość nie kontenci z rządu krajowego, który pod strych prawa dumne ich karki ugiąć, i zniżyć usiłował, zebrałi z czolganiem u nog Moskwy dla swej dumy pomocy, by na gruzach rządu, swojej dumie wystawić ołtarze, by swego możnowładztwa tron na ziemi Polskiej ugruntować, izby słaby Polak kark swoy pod nim ugiął. Oplakuie Oyczyzna niewdzięczność tych Polaków, oplakuie mieszkancie Polski na tej ziemi, tej pomocy, i tego zaufania skutki. Panowie Branicki, Rzewuski, i Potocki, naczelnicy magnatów, zgubili Oyczyznę. Ci to Ichmość walcząc z tronem, gardząc prawami krajowemi, gniotąc słabych, chcieli na tej nieszczęśliwej ziemi trwale swego możnowładztwa założyć siedlisko, by obok niego, Tron bez znaczenia, prawa gluche, słaby kark pod kolana każdego możnowładzcy ugiął. Te to były principia w ich dumie utworzone, dla tych to wyzebrali pomocy u Moskwy.

O! podłości! ieszcześ to z Ojczyzną nie zginęła! Chwalisz tego dotąd, co zgubił Ojczyznę, i dla tego zapewne uginasz karki przed kolanem tego, co mu los obszerniejszy majątek posieść przeznaczył.

O! Ojczyzno! iakichżeś to w swoim łonie wyległa Polaków, iż ci mimo oczewistość, i powszechną Ojczyzny odgłos narzekania, tych chwałę i tłómaczą, co byli narzedziami zguby Ojczyzny.

Nie odprzeczam przeyscia projektu JP. Podskarbiego W. W. X. Lit: będę za nim, i z mieysca moiego iak naymocniej popierać go będę. Lecz czemuż ten pierwey nie ma być decydowany? który od miesiąca już podany? Chyba dla tego, że magnatów obraża. Podnoszę projekt JP. Rożańskiego, i rychley onego żądam decyzyi.

JP. Marszałek seym: JP. za Generalem Artyl: mówiąc, wyjazd onego z rozkazu Konfed: Gener: przedsięwzięty usprawiedliwia, aużyteczność bawienia się za granicą listem o czynionych w interessie Ojczyzny remonstracyach Dworowi Peterzburgskiemu dowodzi, i projektu JP. Ogińskiego pierwszeństwo podniesienia do decyzyi utrzymuje. Gdy oto spor trwał długi:

Król Jmć: Pozwolicie sobie P. S. iedną przelożyć uwagę. Wszyscy dążemy do celu wszelkley iak może najlepszey usługi dla Kraiu, w użytku tey może być liczona i prędkość usługi, a gdy projekt Podskarbiego W. X. Lit: zdzie się znaydować iednomysłność, rozumiem, że ten projekt nie bawiąc przejdzie, i sessya nie zostanie się bezczynną. Przy projekcie zaś JP. Rożańskiego okazują się spory, a zatym mógłby nas zatrudnić, i sessyą bezczynną uczynić, zwłaszcza, że projekt JP. Ogińskiego otwiera dopiero plac do urządzenia projektu, który ma przyść do decyzyi.

Strona oppozycyina staie mocno przy porządku prawa, aby projekt JP. Ciemniewskiego przez dawność miał pierwszeństwo decyzyi.

Strona przeciwna za pierwszeństwem projektu JP. Ogińskiego. Gdy obydwie strony skłonić się do iedności nie mogą, JP. Marsz: seym: głosi Propozycyą:

Czyli projekt JP. Ciemnowskiego Rożański: ma być wzięty do decyzji? czyli Projekt JP. Ogińskiego?

JP. Skarżyński Łomża: z całą stroną opozycji sprzeciwia się propozycji, gdzie prawo pierwszeństwa przez dawność podania zastrzega. Na ostatek po długich sporach uważają potrzebę dodania słowa *pierwey*, gdyż bez tego, projekt ieden odpadłby na zawsze. Zgodzono się na to.

JX. Referendarz ogłasza propozycją *ad turnum* Senatowi.

Ma być wzięty *pierwey* do decyzji projekt

JP. Rożańskiego *Affirmativé*.

— — — — — JP. Ogińskiego *Negativé*.

Było wotów:

Senatorów i Ministrów *Affirmativé* —

Negativé 10.

Z Stanu Rycerskiego *Affirmativé* 54.

Negativé 35.

Junctim Affirmativé 54. *Negativé* 45.

JP. Marsz: seym: zleca najprzód czytanie Projektu JP. Ogińskiego oryginalnego. Obok niego dodatki, i oświadcza podanie Propozycji między projektem bez dodatków, i z dodatkami. Gdy włączal się spór w Izbie, iedni dodatków iednych, drudzy innych żądali. Po wielu sprzeczkach, podług wniosku JP. Młodzianowskiego Rożań: zgodzono się na decyzją projektu *categoriatim*.

JP. Ogiński Podskar: W.W.X. Lit: żąda, iżby na węzeł iutrzejszey rocznicy Elekcji J. K. Mci nominacją na ten raz Posłów dozwoliła izba. Gdy ten wniosek znalazł opozycją; Deputacya Konstytyucyjna zabrała się do podzielenia na kategorye projektu. Ułożono więc liczbę Kategoryow 7.

JP. Marsz: seym: zleca czytanie takowych kategoryi projektu oryginalnego, i dodatki do której kategoryi znajdują się stosowne.

1. Kategorya wstęp do projektu bez dodatków będący, iednomyslnie przyjęty.

2. *Kateg:* Względem składu, i wielości osob. Prezydencyi Biskupa, i Marsz: seym: z urzędu znaydowanie się nie co zatrudniło izbę. Po wielu sporach wspomnienie prezydencyi Biskupa w projekcie za niepotrzebne, a zaś na liezbę po 4. Posłów z każdej Prowincyi, i przytomność w niej z urzędu Marszałka seym: udecydowano iednomyślnie.

3. *Kateg:* Względem nominacyi osob. Nayprzód nominacya Senatorów i Ministrów przez Króla, iednomyślnie przyięta. Względem zaś Stanu Rycerskiego, iedni żądali, aby JP. Marsz: seym: podług wyrazu takowego projektu nominował osoby, drudzy, a mianowicie strona opozycyi utrzymywała elekcyą przez Izbę. Po długich sporach JP. Rokossowski Bełzki podaie Propozycyą *ad turnum*, którą JP. Marszałek seym: ogłasza w słowach: *Czyli Król Jmć ma nominować 12. osób z Stanu Rycerskiego? czyli Izba ma wybierać?* Mimo głosy dowodzące, iż propozycya nieprawna, gdy iest przeciwko projektowi, gdyż w nim nominacya przez Marsz: seym: a zaś w Propozycyi przez J. K. Mość umieszczona, po ogłoszeniu iednak przez JX. Referendarza idzie turnus.

Ma Król Jmć nominować 12. osob z Stanu Rycerskiego *Affirmativé*.

Ma obierać Izba *Negativé*.

Znalazło się wotów:

Senatorów i Ministrów	<i>Affirmativé</i>	5.
	<i>Negativé</i>	3.
Stanu Rycerskiego	<i>Affirmativé</i>	22.
	<i>Negativé</i>	42.
Junctim	<i>Affirmativé</i>	27.
	<i>Negativé</i>	45.

Po ogłoszoney większości, wzięta została do decyzyi

4. *Kategoria* względem zastępowania w przypadku słabości deputowanego Ministra, innego z tegoż Departamentu. Ta iednomyślnie przyięta.

5. *Kategor:* zalecająca prędkość wygotowania projektu, bez opozycyi iednomyślnością przeszła.

6. *Kateg:* wolność każdemu podawania myśli swoich do deputacyi pozwalająca, oraz aby żadne prywatne interesa do takowego nie były wciskane zalecająca, iednomyślnością przeszła.

7. *Kateg:* nakazująca, aby Deputacya do ułożenia Etatu woyskowego i Lifty cywilney, dzieło swoje w Deputacyi takowym projektem formy rządu zatrudniającej się złożyła, iednomyślnie przyjęta. Na dodatek, iż Deputacya nie *decisive*, ale tylko *proactivé* czynić będzie mocna, iednomyślna zaszła zgoda.

Po udecydowaniu tego projektu, dla spóźnionej pory, godziny 12. w nocy nominacya do następnej sessyi zostawiona, i sessya na poniedziałek, to jest 9. dzień Września solwowana.

Z Lublina dnia 5. Września. Wydany jest przyposzew od Ur. Jana Dawida Heyzlera Bankiera Lubelskiego, po jego Dłużników, z wyrażeniem osob, interesu, i wielości winnych summ, do sądu Kommissyi między tymże Ur: Heyzlerem, a jego wierzycielami i Dłużnikami w Lublinie sędzącej się; który stosownie do Rezolucyi sądu Kommissarskiego, w Aktach sądu Konfederacyi Generalney najwyższej Instancyi Prowincyi Mało-polskiej jest zeznany i oblatowany: a Extrakt onego, po różnych Aktach, różnych Wojewodztw Ziemi i Powiatów, gdzie się Dłużnicy Ur: Heyzlera majątkiem lub osobą znajdując, w iak nayprędszym czasie oblatowany będzie.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

A N G L I A.

Z Londynu dnia 25. Sierpnia. Władza rządowa postanowiła nową uczynić wyprawę, domyślając się, że do Indyi zachodnich. Wyznaczone już są do tej żeglugi 12. Regimentów Infanteryi.

Generał Howe 4rech Generałów - Majorow będzie miał pod swoją kommandą i w 5ciu tygodniach z portu *Portsmouth* na wysokość paści się moriską.

Wątpią tu o prawdzie, gdyby Stany Amerykańskie (iak pogłoski rozchodzą się powszechnie) miały wypowiedzieć Anglii wojnę. Lifty ostatnie z Ame-

ryki nieutwierdzaia tych wieści, tylko donoszą, iż niektóre zaszły od Rządu Stanów Zjednoczonych skargi na niedochowanie kilku artykułów ostatniego traktatu, a mianowicie, że *Anglia* trzyma dotąd ofiadę *Niagarę*, że okręta pod banderą Amerykańską do Europy płynące zabiera &c.

Mimo to powszechne jest mniemanie, że Amerykańskie Stany w czasie teraźniejszey wojny w zupełney zostać oświadczyły się neutralności.

Częste tu są kryminalne sądy o zdradę Ojczyzny. Pewny nazwany *Mior* w ścisłym więzieniu, drugi *Skirving* na same pogłoski w niewolą wzięty za to raybardziey, że się nazwał Sekretarzem Przyjaciół Praw Szkocyi.

Partyzantow Thomasza *Payne* zowią tu *Paynites*.

O zawarciu bliskim pokoju między dworem naszym i Cesarzem, głosić tu zaczęto.

F R A N C Y A.

Z Paryża dnia 18. Sierpnia. *Custine* stawiony przed Rewolucyinyim Trybunałem. Zadaia mu, iż *Moguncya* na niebespieczeństwo poddania się naraził, a później fortece *Condé* i *Valenciennes*, tudzież wielkie magazyny z arsenalami Rzpltej postradał. A z tym oskarżany u sądu iako nieprzyjaciół Ojczyzny.

Roberts-pierre w Konwencyi Narod: dopraszał się, aby *Custina* proces w czasie 24ch godzin był zakończony. Jego kara (rzekł) naypiśnierzyszym będzie hasłem zwycięstwa Rzpltej nad nieprzyjaciółmi.

Mowią, że kommandanci fortec *Moguncyi*, *Condé* i *Valenciennes* chcąc siebie od kary uwolnić, składają utratę tych fortec na *Custina*. Osobliwie za to go winnym głoszą, iż gdy wiadomość doszła o ścięciu Ludwika XVI. z temi się odezwał słowy: Nie potrzebna byłatakowa exekucya, należało Króla trzymać iakoby w zastawie będącego.

Custine odpowiedział na ten zarzut, iż był zawsze tego zdania, że gdyby Króla iakoby w zastawie będącego strzeżono, pewnieby nieprzyjaciół

z mnieyszą zawziętością walczyli, a zatym krwi obywatelskiej mnieyby się przelało.

Inne zarzuty były: iż równie, iako zdrayca *Dumourier* Belgium i kawał Hollandyi opanował, tak Moguncyą, Wormacyą, Spire i Frankfurt *Custine* podbił, ale znając, iż nieprzyjaciele Rzępltey są w Frankfurcie, zostawił tam szczupły garnizon z 3.000. ludzi złożony pod kommandą Generała zagranicznego, zkaż 800. ludzi tylko uszło. *Powtórnie* Strażburg pozbawił z potrzebney obrony, znaczną artylleryą do Moguncyi przeprowadzając. *Potrząsanie* twierdził, że Moguncya niedobyta grobem nieprzyjaciół będzie, a ta została tymże grobowcem Francuzów. *Poczwarte*: Zostawił garnizon Moguncki bez żywności tak dalece, iż musiał garnizon z obywatelami iść szczury, myszy i skury. *Popięte*: Garnizon Moguncki przywiódł do kapitulowania. A gdy nie dał obrony dostateczney stanowisku Germersheim, Landau na niebezpieczeństwo poddania się naraził. *Poszoste* nie obronił Condé i Valenciennes &c. Na te wszystkie zarzuty *Custine* z wielką odpowiedzią przytomnością umyślną. Proceśs iego przez czas nieiski pociągnie, gdyż sprawa pierwey 23. Konjuratów Rotomagu sądzona będzie.

Xże Karól de Hesse zostaiący w służbie Francyi, iako świadek przeciw *Custinowi* stawa. Od samego początku w mowie swojej całą Rewolucyą roztrząsa. Oskarża wszystkich Generałów zaczawszy od *Luknera* aż do *Custina*. Twierdzi, że wszyscy zdraycami byli. O *Custinie* mówi, że z iego przyczyny Rzęplta straciła 400. sztuk armat w Moguncyi i Cassel, dodaie nakoniec, iż chciał on przywrócić Królewską dostojność.

Lud Strażburski oskarża przed Konwencyą Narod. Generałów *Houchard* i *Ferrieres*, jeśli nie już iako zdrayców, to pewnie iako tchorzów i sztuki wojenney nieumieiających.

N I E M C Y .

Od Renu dnia 26 Sierpnia. W wyższej Austrii wszystkim tamecznym obywatelom korespondencya listowna z francją zakazana. Jezuici w Bawaryi podchlebiają sobie teraz więcej niż przedtym, że ich Zakon pod imieniem Zakonu Edukacyinego powstał. W Bipskim wielkie odmiany w rządzie poczyniono. Żołnierzy pozmnieyszano, Werbowników po całych Niemczech rozestanych, nazad przywołano, wielu bardzo służących odprawiono &c.

R O S S Y A.

Z Rygi dnia 50. Sierpnia. Dziś odbieramy tę smutną wiadomość, że w Orea 100 mil za Moskwą 800. domów pożar w perzynę obrocił, i że w Syberyi cała rozległość, w której złote i srebrne kopalnie znajdowały się, w przepaść ziemi zapadła, gdzie nie teraz nie widać, tylko samo wielkie okiem nieprzejrzone morze. Oprócz niektórych ludzi, nie ztamtąd wyratować się nie mogło.

Z blżył się czas oznaczony, w którym miało wyiść Dzieło pod tytułem *Zasady* czyli *początki gruntowne Chirurgii*, JP. Rychtera to jest: Sposob poznawania doskonałego i leczenia wad zewnętrznych Budowli Człowieka, tłomaczone na język Oyczyty, ale okoliczności (których tłomaczyć, zdaje się być rzeczą niepotrzebną) opóźniające spodziewaną liczbę dostateczną Prenumeruiących, iaka na tak znaczne dzieło potrzebną byłaby, spóźniała wyiście onego. Z tych względów raczą być cierpliwi WW. JJ. PP. Prenumeruiący, którzy złożyli Prenumeratę. Podchlebia sobie pracujący około tego dzieła, iż znajdzie zapewne okoliczność służenia Im tym Dziełem, na które dać Prenumeratę, nadal szacunku i upoważnienia onemu. Ta jest prawdziwa okoliczność opóźniające się dzieła, którą winien pracujący około niego WW. JJ. PP. Prenumeruiącym przełożyć.

Prenumerować po zł: 9. na pierwszy Tom i prospekt do tego dzieła, dostać można, w Warszawie u WJP. *Bergonzoniego* G.S.M.W.K. u JP. *Grölla*, w Poznaniu u JP. *Jaenig*, w Krakowie u JP. *Gröbla*, w Dnieprze u JP. *Schroetera*, w Lublinie u JP. *Přechowicza*, w Wilnie u JP. *Bietsha*, w Grodnie u JP. *Schmidta*, Konsyliarza J. K. Mei.

KORRESPONDENTA KRAIOWEGO
Y ZAGRANICZNEGO.*W Sobotę dnia 14. Września 1793. Roku.*

Z Warszawy d. 14. Września. Obchodzona tu była dnia wczorayszego przy wielkiej illuminacyi na polu między Powązkami i Marymontem, tudzież przy biciu z armat i feierwerku wspaniała uroczyść, której powody w następującym Ukazie N. Imper. Jmci Ros. dnia 12. (25) Lipca wydanym są wyrażone:

My Katarzyna II. z Bożej łaski Imperatorowa, i samoderżycza całej Rosyi &c. oznajmujemy.

Gdyśmy ostrzegli wiernych poddanych naszych o zakończonej szczęśliwie między nami i Portą Ottomaną wojnie przez traktat zawarty w Jassach dnia 29. Grudnia 1791. Roku, postanowiliśmy w ten czas obchodzić solennie dzień podziękowania za łaski nam udzielone od Naywyższej Istności, która nam dozwoliła użyć w tym przeciągu czasu słodkich owoców pokoju i zacyzy. Handel otworzony i kwitnący, okazuje poddanym naszym korzystne widoki, ułatwiając sposoby nabycia mnogich bogactw, granice nasze od strony Porty Ottomanickiej zabezpieczone, a osady w powiatach do Rosyjskiego Państwa należących obszerniejsze w nagrodę otrzymanych zwycięstw. Gdy nakoniec woyska nasze wkroczywszy do granic Polskich dla wstrzymania szkodliwych rewolucyi i nowości skutków przez podeyscie i gwałty utworzonych, dopełniły swych zamiarów i przez wcielenie wielu znacznych Prowincyi Polskich, albo raczey przez odzyskanie swoich własności nieślusownie oderwanych, a ztąd Państwo gdy nabyło nowego wzrostu, siły, i wziętości;

Przeto napełnieni będąc temi Niebios dobrodziejsłwy, mniemamy, że powinnością jest naszą wykonać naszej wdzięczności śluby. W tym zamiarze stawiamy w naszych dwóch Rezydencyonalnych mia-

stach i w Guberniach poblizszych dzień 2. Sept. (13.) którego dnia Naywyższemu spólnie z wiernemi poddanemi naszymi ofiary dziękczynienia składać będziemy. W dalszych zaś Prowincyach naszych, do których Ukaz nasz przed naznaczonym tym czasem nie dojdzie, za odebraniem wiadomości o nim, nastąpić ma niezwłocznie ta dziękczynienia uroczystość. —
Dnia w *Carškoim Siele* dnia 12. (23.) Lipca Roku 1793. W 32gim Roku naszego panowania nad *Rossyą*, a w 1rtym Roku naszego panowania nad *Tauryką*.

KATARZYNA

OBWIESZCZENIE.

Administracya maiatku Ur. Kabryt w skutecznieniu Rezolucyi sądu Kommissyi Kabritowskiej JOO. JWW. WW. i Unodzonych Henny Konsyliarza, Auberta Sekretarza, Hermanowskiego Kapitana, Zugoehra Chorażego, Jariskiego Regenta, Szaniawskiego Szambellana, Skotnickiego Szambellana, Rogalińskiego Pułkownika, Jana Marwaniego, Dyonizego Mikorskiego, Godfryda Müllera, Xcia Jerzego Lubomirskiego, Kamińskiego Łowcz: Horodel: Kęszyckiego Porucznika, Krawieckiego, Michała Szulborckiego, Andrzeja Jabłkowskiego, Swaryczewskiego, Ludwika Skwarskiego, Stanisława Dambskiego, Łukasza Fiałkowskiego Chor: Horodel: Brońca Szambellana, Jana Ostrowskiego: Placyda Łościeiowskiego, Franciszka Dobrakowskiego: Karolinę Gutowską, Kownackiego Kawalera Maltańskiego, Michała Guminińskiego, obwieszcza w tym celu, aby i oni podług wydanych oddzielnie pozwow, będąc do Kommissyi Kabrytowskiej zapozwanemi w tymże sądzie pilnowali się, ile że sąd Kommissyi przez rezolucyą swoją ostrzegł, iż któkolwiek do tegoż sądu pozwem pociągnięty nie stanie, bez poprzedzającej Kommissyi zaraz na pierwszym Terminie Dekret *in Contumaciam* następować ma.

DANIA.

Z *Kopenhagi* d. 24. *Sierpnia*. Odpowiedź tuteyszego Dworu na podaną od *Rossyi* Notę, zawiera się w następującej treści: że Dania handlu swego nie może bynajmniej ścieśniać, a zatym nie odstępując od ułożonego raz systemma neutralności, tak wywozu zboża, iako też innych produktów zabraniać, rzecz nieprzyzwoitą byćć sądzi.

Wyszedł z druku Zbiór Mów sejmowych Numer 27my, w którym znajduie się Mowa JP. Chodzki Oszmianskiego dnia 3. Lipca miana. — Także Numer 28my, w którym są Głosy JPP. imo. Skarżyńskiego Łomż: 2do. Chodzki Oszm: 3tio. Alexandrowicza Smol: 4to. Szydłowskiego Plockiego Pośtów dnia 3. Lipca miane. Każdy Numer kosztuje po gr: 12.

D O N I E S I E N I A

Obwieszczaia się wszyscy wierzący Starozakon: Elkuna Eliasza Le-
wartowskiego Kupca Lubel: iż te min Kommissyi R. skryptem JK. Mci do
rozszadzenia sprawy konkursowej tegoż Staroza: Elkuna Eliasza z iego
wierząciami wyznaczoney, w kamienicy pod Nr. 61. w Rynku M. S. W.
sytuowanej odbywać się mającey podług Innotescensyi Kommissar: przypa-
da na dniu 15. Października R. bieżącego, na który termin ciż wierzące-
le osobiście lub przez Plenipotentow swoich stawie się, prawa i pretensye
swoie likwidować mają, a to pod odsądzeniem od takowych praw i pre-
tensyi w przypadku niestawienia się i nielikwidowania onychże.

Obwieszczaia się wszyscy wierzący z substancyi Przyłuskich summy
przysądzone mającey, aby na terminie Kommissyi dekretem sądow JK. Mci
Alesforfskich wyznaczoney w kamienicy pod Nro 61. w Rynku M. S. W.
sytuowanej dnia 1. Mca Paźd.: R. bieżącego z obwieszczenia Kommissar:
przypadającym rozpocząć się mającey stawili i sprawy swej attentowali.

Xiada Thiele mieszkający w Ratsztok nie daleko Kyslynu uwiado-
mia publiczność tuteyszego miasta, iż liczną ma kwotę a bynajmniej do
200. gatunkow w nnych latorośli gotowych do przedania. Większa część
tych latorośli w miesiącu Sierpniu już dojrzałe podaje owoce, a cena
przednieyłych gatunków jest po Złt: 1. i puł, innych podlejszych zaś po
Złt: 1. Ktoby w mieście tuteyżym albo w prowincyi takowe latorośle
winne nabyć sobie życzył, niech się uda do niżej podpisanego iak nay-
rychley one przytawie zaręczającego. G. C. BAUMANN na ulicy Dziel-
ney niedaleko Koszar Artylleryi pod Nro. 381.

Padnie się do wiadomości iest by się znajdowała Madame zdatna do
uczenia dzieci po francuzku i grać na fortepianie, oraz gdyby mogła dać
lekcye tańcow, albo przynajmniej gdyby grać, i po francuzku sposobną
była uczyć, a takowa Madame gdyby się na Wołyni reholwowała iechać
niedaleko Dubna do JW. Młodeckiego Podkomórzego JK. Mci, niech się
refernie na Senatorską ulicę do JP. Kwiatkowskiego Murgrabiego Pałacu
JO. Xcia Prymasa, i to niepoźniej iak do szrody następującej, gdyż umy-
ślny poiazd, który jest przytany we szrodę odeydzie.

Obwieszczaia się kredytorowie, i debitorowie Starozakon: Jolka Idzkiewiczza
powrotny raz, iż sąd Kommissarski przez Reskrypt JK. Mci do rozszadzenia
sprawy tegoż Staroza: Jolka Jckowicza, z iego kredytorami i debitorami wy-
znaczoney, rozpoczął swoje dzieło, i toż dzieło swe, d. 2. Paździer: Roku
bieżącego, z odwołania kontynuować będzie, iżby na tym terminie stawili,
i Pretensye swoje likwidowali, a to pod upadkiem w sprawie.

Wybiór Mów ark: 5. wyszedł z druku, zaymuie w sobie, Głosy
Szydłowskiego Pośta Plockiego 17. Siepnia i 2. Września arkusz tego
wybioru na sztuki biorąc koszt: na papierze Hollenderskim gr: 20. na ordy-
gr: 15. a przez prenumeratę gr: 10. prenumerata na arkuszy 18. Złt: 6.
Korespondencyi Bankowej tomu II. arkusz 2. wyszedł z druku, zay-
muie w sobie, dalszy ciąg likwidacyi summ wierzącyli Teppers, arkusz tej
Korespondencyi na sztuki biorąc, kos: gr: 15. a przez prenumeratę gr:
10. prenumerata na 36. arku: Złt: 12. a z pocztą i Złt: 6. Oba te
Pisma znajduia się w Warszawie w drukarni na ulicy S. Ierskiej w
kam: S. Ierskiej Nro. 1765. w której podatek podymnego odbierają.

W Poniedziałek dnia 16. we Wtorek 17. we Czwartek 19. i w Piątek 20. Wrzesnia 1795. odprawiać się będzie Aukcyja na Lesznie w Kamienicy JPani Jakobsonowey pod Cyrk: 4. Nro. 3. przez Michała Gröllla Aukcyonatora uprzywilejowanego na rzeczy następujące iako to: Zegarki złote, suknie męskie i damskie, materye iedwabne, kamlot, barakan, ponczochy iedwabne i nicianne, rękawiczki, łożka żelazne, krzesła z poręczami, trzeiny, regale sklepowe, szory, rzemienia różne, piwo Angielskie i porter, wino szampańskie, miedź, kepeisztychy, i różne inne rzeczy, od godziny drugiej po południu.

Drukarnia Gröllowska obwieszcza JPP. Prenumeratorów, iż tom 4ty. Tom-Dzons, to jest całe już dzieło zupełnie skończonym zostało. A że do pierwszego tomu przybyły dwa pisma, iedno pod tytułem: Krótkie uwiadomienie o celu i umyśle, w których jest pisenym Tom-Dzon. Drugie zaś pod tytułem: Przypis do powyższego pisma, oba istotny z samym dziełem związek mające, przeto tak JPP. Prenumeratorowie, iako też i Ichmość ci, którzy nie prenumerując, w czasie drukowania dzieła, osobnie mi je kupowali tomami, raczą się zgłosić do drukarni po wzniaskowane pisma dla skompletowania exemplarza, nieopłacając ich z osobna.

Opuszczonea od 1st 5. z dwoygiem dzieci z domu Tekla Bzofka (przez męża Ur. Grzegorza Tytkiewicza, który jest przypozwany o rozwód przez opuszczoną Żonę do Konsystorza Warszawskiego) uprasza iezeliby kto wiedział o życiu lub śmierci tegoż, raczył donieść do Kantoru Korrespondenta Kraiowego w Warszawie, za co wszelka expens powrocona będzie.

Ułożony przez śtany w R. zeszłym 1792. Etat Woytk Rzplitey in folio drukowany na papierze Hollend: jest do sprzedania w Warszawie w Księgarni JP. Netto przy Zamku JK. Mści, i w Grodnie ułożony u JP. Radzenowski w sklepie sukienym na ulicy Zamkowej w Pałacu JW. Jun-dzila Podkom. Cena Zł: 3.

Poty tylko człowiek używa spokoyności, poki mu iey bliźniiego używać dozwala, doświadczam tey prawdy na sobie przez natarczywą zaczepkę JX. Switkowskiego przeciwko mnie w Korrespondencie Kraiowym Nro 72. umieszczoną. Bez pomocy grubiańskiego sposobu pifania, iakiego sobie pozwolił JX. Tłumacz Budowania wieyskiego, postanowiłem wystawić przed Publicznością prawdziwy stan rzeczy, iaki między nami zachodzi.

1. W roku 1780. przynioś mi JX. Switkowski tłumaczenie swoje Budowania wieyskiego, żądając za nie zł: 630. przystałem na tę cenę, kupiłem rękopism, za zł: 630. wypłaciłem mu gotowizną i książkami. JX. Tłumacz skarży się teraz że za swoją ciężką i krwawą wypracowaną robotę nie wziął odemnie iak tylko czer: zł: 15. i że mu ieden szczególnie exemplarz tey książki dałem, za drugi zaś zł: 12. zapłacić mi musiał, któż temu winien że sobie żadnego exemplarza nie wymówił,) Rzecz widoczna, że zbytnim żalem pamięć sobie osłabił, bo z książki moiey handlowey każdego czasu może mieć wygotowany rachunek zapłaty zł: 630. i każdy ciekawy może równą w tey mierze powziąć o tym wiadomość. (Tego wywodu znajduje się osobno wydrukowana: Ciąg dalszy.)

MICHAŁ GRÖLL.